

ئانا بىلەن بالا ئوتتۇرسىدا بىخەتەر باغ ئورنىتىش توغرىسىدا

بىخەتەر باغلىنىش دىگەن نىمە؟

ھەممىمىز بىلىمىز، بالا دۇنياغا كەلگەندە ئاندىن پەقەت جىسمانى جەھەتتە ئايرىلىدۇ. قورساقتىن چۈشىدۇ، كىندىكى كېسىلىدۇ، ئۇ ئايرىم بىر ئادەم بولۇشقا باشلايدۇ. لېكىن بۇ ۋاقىت، بالىنىڭ ئاندىن ھەقىقىي ئايرىلغان ۋاقتى ياكى بىر مۇستەقىل ئادەم بولغان ۋاقتى ئەمەس. يەنى جىسمانى جەھەتتە ئايرىلىشىمۇ، روھى جەھەتتە يەنىلا ئانىغا باغلانغان ۋاقتى، ئانىنىڭ بىر قىسمى ھېسابلىنىدۇ.

بۇنداق بولۇش تۆت ياشقىچە داۋاملىشىدۇ. تۆت ياشقا كىرگەندە بالا ئاندىن روھى جەھەتتە ئاندىن ئايرىلىپ ئايرىم ، مۇستەقىل بىر ئادەم بولۇشقا باشلايدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، نۆل ياشتىن ئىككى ياشقىچە بولغان ۋاقتى بالىنىڭ ئانىغا باغلىنىش مەزگىلى بولىدۇ. بالا دۇنياغا يېڭى تۇغۇلۇپ، ئۆيگە بىر يېڭى مېھمان بولۇپ كېلىدۇ. ئۇ بۇ ئۆيدە قىسىلىپ قالماسلىقى، ئۆزىنى ئازادە تۇتۇپ، راھەت ھىس قىلىشى كېرەك. ئۆزىنى قويۇپ بېرەلىشى، دەيدىغان گەپلىرىنى دېيەلىشى كېرەك. دەل مۇشۇنداق راھەت ھىس قىلىش، ئۆزىنى ئەركىن قويۇپ بېرىش ھەم ياراتقۇچى تەرىپىدىن يارىتىلغان ئۆز شەكلىنى ئوتتۇرىغا قويۇش ئۈچۈن دەسلەپكى ئىككى يىلدا ئانا بىلەن بالا ئوتتۇرسىدا باغ شەكىللىنىدۇ.

ئىككى ياشتىن تۆت ياشقىچە ۋاقتتا، بالا ئاندىن بىخەتەرلىك تۇيغۇسىنى ئېلىپ، ئۆزىنىڭ مۇشۇ ئۆيىنىڭ بىر ئەزاسى ئىكەنلىكىنى بىلگەندىن كىيىن، ئالدىرىماي ئاندىن ئايرىلىپ مۇستەقىل بولۇشقا تىرىشىدۇ. ئەمدى ئۆزەم قىلىمەن، ئەمدى مۇستەقىل بولىمەن دەپ بالا چوڭ بولۇشقا باشلايدۇ. ئۇنىڭدىن كىيىن مەكتەپ ئەۋرىشى، خىزمەت چەۋرىشى

بولدۇ. لېكىن بالا تۇغۇلغاندا ئەڭ يۆلىنىدىغىنى، ئەڭ ئىشەنچ قىلىدىغىنى، ئەڭ مۇھەببەت كېرەك قىلىدىغىنى ئۇنىڭ ئانىسى ۋە دادىسى بولدى. شۇنىڭ ئۈچۈن ئىككى ياشتىن كېيىن، بالدا تەۋەلىك تۇيغۇسى كۈچىيىشكە باشلايدۇ.

مەسىلەن: مىنىڭ ئۆزەمنىڭ تاماق قاچام بولسا دەيدۇ، ئۆزەم ئولتۇرۇپ تاماق يېسەم دەيدۇ، ھەممە نەرسە مېنىڭ دېيىشكە باشلايدۇ. بالا ئۈچ ياشقا كەلگەندە دۇنيادىكى ئەڭ شەخسىيەتچى ئادەمگە ئايلىنىدۇ. دۇنيا مەن ئۈچۈنلا ئايلىنىشى كېرەك دەيدۇ. بۇ بالىنىڭ ئەڭ شەخسىيەتچى مەزگىلى ھېسابلىنىدۇ. تۆت ياشقا كەلگەندە، ئاندىن بىخەتەر ئايرىلىپ، ئەتراپتىن دوست ئىزدەيدۇ.

بالا دۇنياغا كەلدى، ئۇنىڭ باشقا ھېچنەمىسى يوق. ئۇنىڭ ئەڭ مۇھتاج بولىدىغان نەرسىسى ئاندىن ئالىدىغان بىخەتەرلىك تۇيغۇسى، يەنى سۆيگۈ بولىدۇ. نىمە ئۈچۈن مەندىن باشقا يەنە بالا تەربىيىسى توغرىلىق دەرس سۆزلەۋاتقان گۈلباھار مۇئەللىم ياكى مەرىپۇغە مۇئەللىملەر بولسۇن، توختىماي باغ توغرىلىق تەكىتلەيدۇ دېگەندە، بالا يېڭى دۇنياغا كەلگەندە جىسمانى جەھەتتە ئوزۇقلىنىشقا، قورسىقىنى تويغۇزۇشقا، سۈت ئېمىشكە مۇھتاج بولغاندىن باشقا، ئاندىن سۆيگۈ ۋە بىخەتەرلىك تۇيغۇسى ئېلىشقا ئەڭ مۇھتاج.

بۇ بالا تۇغۇلغاندىن كېيىنكى ئەڭ ئاساسى ئېھتىياجلىرىدىن بىرى. شۇنىڭ ئۈچۈن بىز باغ شەكىللەندۈرۈشكە ئالاھىدە دىققەت قىلىشنى تەكىتلەيمىز. ئانا بىلەن ساغلام باغ قۇرالىغان بالا چوڭ بولغان ۋاقىتلاردا، دوستلىرى بىلەن، كەلگۈسى ھەمراھى ۋە بالىلىرى بىلەن بىخەتەر باغ قۇرۇشقا ئاساس سالغان بولىدۇ. باشقىلارغا ئىشەنچ تۇيغۇسى بىلەن قارايدىغان، ئىشەنچ بىلەن مۇناسىۋەت قۇرۇپ بىخەتەر ھىس قىلىدىغان، ئۆزىنى ھەر ۋاقىت ئەركىن قويۇپ بېرەلەيدىغان، ئۆزىنىڭ ئەسلى ھالىتى بويىچە ئىش قىلالايدىغان بولىدۇ. ھەرگىزمۇ ئىككى يۈزلىمىچى بولۇپ قالمايدۇ.

ئىككى يۈزلىمىچىلىك قانداق شەكىللىنىدۇ؟ سىز بىرىدىن قورقسىز، ئەسلى ھالىتىڭىزنى ئوتتۇرىغا قويالماستىن ماسكىدىن بىرنى تاقايسىز، يەنى ئۇنىڭ سىزنى مازاق

قىلىشى ياكى تۆۋەن كۆرۈشىدىن قورقسىز. شۇنىڭ بىلەن ئۆزىڭىزنىڭ ئەسلى ھالىتىنى نىقابلاپ، سىرتقى جەھەتتە باشقا بىر ھالەتنى شەكىللەندۈرىسىز. بۇنداق ئىككى يۈزلىمىچىلىك، ئۆزىڭىز ئەسلى ياراتقۇچى تەرىپىدىن يارىتىلغان ئەسلى ھالىتى بويىچە ياشىيالماسلىق دېگەنلىك بولۇپ، بىخەتەرلىك باغ شەكىللەنمىگەنلىك سەۋەبىدىن كىلىپ چىقىدۇ.

بىخەتەر باغ ئورنىتىشتا ئەڭ مۇھىم ھالقىلىق نۇقتا قايسى؟ يەنى ئانىلارنىڭ ماددى جەھەتتىن ياكى مەنىۋى جەھەتتىن قىلىشقا تىگىشلىك ئەڭ مۇھىم ئىش قايسى؟ بالا بىلەن ھەر ۋاقىت بىللە بولۇش، بالىنىڭ ئېھتىياجىنى دەل ۋاقتىدا قاندۇرۇشۇمۇ؟ مەن بالىلار پىسخىكىسىنى ئۆگىنىش ۋە بالا تەربىيىسى توغرىسىدىكى كىتابلارنى ئوقۇش جەريانىدا شۇنى ھىس قىلدىمكى، بىخەتەر باغ شەكىللەندۈرۈشتىكى مۇھىم نۇقتا پەقەت ئانا بىلەن بالىنىڭ بىللە بولۇشلا ئەمەس، بەلكى ئانىنىڭ بالا بىلەن بىللە بولغاندا، بالىنىڭ ئېھتىياجىنى قاندۇرۇۋاتقان ھەر بىر دەقىقىدە، ھەر بىر مىنۇت، سېكۇنتتا، پۈتۈن زېھنىنى بالغا بېرىش؛ شۇ ۋاقىت، شۇ دەقىقىدە زېھنىدە بالىدىن باشقا ھېچقانداق نەرسە بولماسلىق؛ باشقا ھەممە نەرسىنى كەينىگە قۇيۇش ياكى ئىككىنچى ئورۇنغا قويۇش. بۇ بىخەتەر باغ شەكىللىنىشتىكى ئەڭ ھالقىلىق نۇقتا. قوينىڭىزنى بالغا كەڭ ئېچىپ ”بالام، سەن ئۈزۈڭنى ماڭا ئات دېيىش“، ئۆزىڭىزنى ھەم بالغا تاشلاپ بېرىشتىن ئىبارەت.

نۆلدىن ئىككى ياشقىچە بولغان ئارىلىقتا بىخەتەر باغ ئورنىتىشقا ياردەم بېرىدىغان مۇھىم ئىشلار قايسى؟

1. ئەمدۈرۈش. يەنى بالىنى ئىككى ياشقىچە تۇلۇق ئەمدۈرۈش.
2. بالىنى ياتاقىن ئايرىماي بىر ياتاققا يېتىش. يەنى بالا بىلەن ماددى جەھەتتە ئايرىيدىغان ھېچقانداق نەرسە بولماستىن بىرگە يېتىش.
3. زاكا ئالماشتۇرۇش جەريانىدا بالىنى ئەركىلىتىپ ئوينىتىش، كۈلدۈرۈش.
4. بالا بىلەن سۈپەتلىك ۋاقىت ئۆتكۈزۈش.

بۇلار بالا بىلەن بىخەتەر باغ ئورنىتىشتا ئىنتايىن مۇھىم ئىش - ھەرىكەتلەر. بۇ ئىشلارنى قىلغاندا، پۈتۈن زېھنىڭىزنى بالغا بەرگەندە، بىخەتەر باغ شەكىللىنىدۇ. ئانا بىلەن بالا ئوتتۇرسىدا تام قالمايدۇ، بالا سىزنى راھەت ئىمىدۇ. سىزمۇ بالنى راھەت ئىمىتىسىز. بالا ئەمدۈرگەندە، ئەگەر كالىڭىزدا باشقا ئىشلار بار بولسا، مەسلەن چۈشتە نىمە تاماق ئەتسەم بولار، ماۋۇ ئىشنى قانداق قىلسام بولار دەپ ئويلاۋاتسىز. ياكى يولدىشىڭىز بىلەن گەپ تالىشىپ قالدىڭىز. شۇڭا ئاچچىقىڭىز كېلىۋاتىدۇ. بالىڭىزغا قاراۋاتسىز، ئىمىتىۋاتسىز، كۈلدۈرۈۋاتسىز، لېكىن كالىڭىزدا ھەرخىل ئىشلار بار. بالىڭىزغا يۈزەكى كۈلۈپ قويۇۋاتسىز، بالىڭىزنىڭ بېشىنى سىيلاپ، خىيالغا چۈشۈپ كەتتىڭىز. بۇ ۋاقىتتا باغ شەكىللەنمەيدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن بالىڭىزنى ئەمگۈزگەندە، پۈتۈن زېھنىڭىز بىلەن، ھەرخىل ئاچچىق، كۆڭۈلسىزلىكلەرنى چىقىرىۋېتىپ، بالىڭىزغا تەبەسسۇم قىلىشىڭىز كېرەك.

يەنە مەسلەن، بالنى ئۇخلىتىۋاتسىز، لېكىن سىز بالنى ئۇخلىتىشقا تىرىشقانسىرى ، بالىڭىز تېتىكلىشىپ ئۇخلىمايۋاتىدۇ. بۇ نىمە ئىشتۇ دېيىشىڭىز مۇمكىن. بەلكىم سىز ئىچىڭىزدە بالىڭىزنى چاققانراق ئۇخلىغىنە، سەن ئۇخلىساڭ مەن ئۆگىنىشىمنى قىلىۋالسام، ئىشىمنى قىلىۋالسام، قاچامنى يۇيۇۋالسام، چاققانراق ئۇخلىغىنە، مەن بىر بازارغا چىقىپ كىرىۋالسام، دىگەن خىيال بىلەن ئۇخلىتىۋاتسىز. ئېغىزىڭىزدا ئەللەي بالام ئۇخلا دەيسىز، لېكىن كالىڭىزدا شۇ ئىشلار بار. سىز بالىڭىزغا ئۆزىڭىزنى تاشلىشىڭىز كېرەك. ”كىلە بالام تەڭ ئۇخلايلى“ دەپ سىزمۇ ئۇخلاڭ، بالىڭىزمۇ ئۇخلىسۇن. بالا تىنىقىڭىزنى سەزگەن ھالدا، ئۆزىنى راھەت تاشلاپ، سىزنى قۇچاقلاپ بىللە ئۇخلاپ قالىدۇ. بەلكىم سىز بىردەمدىن كىيىن ئويغىنىپ كېتىشىڭىز مۇمكىن. بۇ چاغدا سىز ئۆزىڭىزنىڭ ئىشنى قىلىۋەرسىڭىز بولىدۇ. لېكىن بالنى ئۇخلىتىۋاتقان ۋاقىتتا، پۈتۈن زېھنىڭىزنى، ئوي - خىياللىرىڭىزنى بالغا بېرىشىڭىز كېرەك.

بالا بىلەن باغ ئورنىتىشتا، يەنە بىر مۇھىم ئىش بالا بىلەن سۈپەتلىك ۋاقىت ئۆتكۈزۈش، پۈتۈن زېھنىنى بالغا بېرىش. بۇنىڭ ئەڭ ياخشى مىسالى مالنا خانىمنىڭ بالىلىرى بىلەن

قانداق ئوينىغانلىقى. مالنا خانىم بالىلار بىلەن ئوينىغاندا، ئويۇننىڭ ئىچىگە كىرىشلەر، بالىنىڭ ھېسسىياتىغا تەڭ ھىسسىيات قوشۇشلار، دەيدۇ.

بالىنىڭ زاكىسىنى ئالماشتۇرغاندا، ۋاي بەك سېسىپ كېتىپتۇ، دەيسىز. ئاچچىقلىقنى كېلىشى مۇمكىن. ئۇنىڭ ئورنىغا بالىڭىزدىن ھوزۇر ئېلىپ، بۇنىڭغا شۈكرى ئېيتىشىڭىز كېرەك. يولباشچىمىزنىڭ ھاجەتخانىدىن چىققاندا ئىچىمىزدىكى زەھەرلىك نەرسىلەرنى كەتكۈزگەن ياراتقۇچىغا شۈكرى ئېيتقان، ھەمدە ئېيتقان ھالدا چىقىپ كېتەتتى. سىزمۇ بالىڭىزنىڭ زاكىسىنى ئالماشتۇرغاندا، شۈكرىلەر ئېيتىپ، پۈتۈن زېھنىڭىزنى بېرىپ ئالماشتۇرسىڭىز بولىدۇ.

مالنا خانىم بالىلار بىلەن ئوينىغاندا، ئويۇننىڭ ئىچىگە كىرىشلەر، ھەر بىر پېرسوناژنى ياخشى چۈشىنىشلەر، ئۆزۈڭلارنى چوڭ ئادەمدەك ھىس قىلىۋالماڭلار، شۇنىڭدا بالىلار خوشال-خۇرام ئوينىيالايدۇ، دېگەن. بۇنىڭدىن نېمىنى ھىس قىلىمىز؟ مالنا خانىم بالىلىرى بىلەن ۋاقىت ئۆتكۈزگەندە، پۈتۈن زېھنى بالىلىرىغا بەرگەن، ئۆزى بالىلىقىغا قايتقان، ئۆزىنى شۇلار بىلەن ئوخشاش ھىس قىلغان. مۇشۇنداق قىلالغانلىقى ئۈچۈن، بالىلىرى ئويۇندىن ھوزۇر تاپقان. بۇ ئويۇننى ياخشى كۆرگەن. بالىلىرى ئانىسىنىڭ ئالدىدا ئۆزىنى ئەركىن قويۇپ بەرگەن. بالا بىلەن بىخەتەر باغ ئورنىتىشتا، ھالقىلىق نۇقتا بالغا جىسمانى جەھەتتە ھەمرا بولۇش ئەمەس، بەلكى بالا بىلەن بىرگە بولغان ھەر بىر ۋاقىتتا روھى جەھەتتە پۈتۈن زېھنىڭىزنى، كاللىڭىزدىكى پۈتۈن ئوي خىيالىڭىزنى بالغا بېرىش، ئۆزىڭىزنى خۇددى دېڭىزغا تاشلىغاندەك، بالغا ئۆزىڭىزنى ئەركىن ئېتىشتىن ئىبارەت.

بىخەتەر باغ ئورنىتىشتىكى ئىش-ھەرىكەتلەردە بىز دىققەت قىلىشقا تىگىشلىك بىر قانچە مۇھىم نۇقتىلار:

بىرىنچى، بىز بۇرۇن سۆزلىگەندە، بالا 0-2 ياشقىچە بولغان مەزگىلدە، بىخەتەر باغ قۇرۇلىدۇ. 2-4 ياشقىچە بىخەتەر ئايرىلىدۇ دېسەم ئانىلاردا خاتا چۈشەنچە بولۇپ قالمىسۇن. بۇ خۇددى تۆت ياشتىن كىچىك بالىلىرى بارلارنىڭ ئىشىدەك، بالىلىرى چوڭلارنىڭ بۇنىڭ بىلەن ئالاقىسى يوقتەك ھىس قىلماڭ. ئەگەر بالىڭىز بىلەن بىخەتەر باغ قۇرالمىسىڭىز، بالىڭىز

بىلەن سىرداش بولۇشنى خالىمىسىڭىز بولمايدۇ. سىزمۇ ئوخشاشلا بۇ نۇقتىلارغا دىققەت قىلىشىڭىز كېرەك. شۇنىڭ ئۈچۈن، بالىسى چوڭ ئانىلارمۇ بۇ دەرسنى چوقۇم ئۆزىمىزگە تەتبىقلاشنى ئۇنتۇپ قالمايلى.

ئىككىنچى، تۈركچىدە <ئىش دۇبارلىق> (Es Duyarlik) دىگەن بىر سۆز بولۇپ، ئوخشاش تۇيغۇ، ئوخشاش، تەڭ، ھەمراھ دىگەن مەنىلەردە. بالىڭىز بىر ئىشقا قاتتىق ئاچچىقلىنىپ، قاتتىق ۋارقىراپ يىغلىغاندا، سىز ”يىغلىما، ئاغزىڭنى يۇم“ دەپ ھەتتا ئاغزىغا ئۇرۇپمۇ سالىسىز. بالىڭىز يىغلىۋالسۇن، ئاچچىقنى چىقىرىۋالسۇن، بولمىسا بالا كىيىن بىر ئىشقا ئاچچىقلىنالمىدىغان، ئاچچىقنى چىقىرالمىدىغان بولۇپ قالىدۇ.

ئەگەر بالىنىڭ ئىھتىياجى ئەمەس ئىش بولۇپ قالسا ھەم شۇنى قىلمەن دەپ ئۆزىنى يەرگە ئېتىپ يىغلاپ تۇرۇۋالسا، بۇ بالىنىڭ ئىھتىياج كۈرىشى بولىدۇ. بۇ ۋاقىتتا بىز بالام بىز بۇ ئىشنى قىلمايمىز، دەپ رەت قىلساق بولىدۇ. ئەمما بالا يىغلاپ توختىمىسا، بالىنىڭ كۆزىگە قاراپ، ھە بوپتۇ، قىلىڭە، دەپ ئۆزگىرىۋالساق بولمايدۇ. بىز چوقۇم قارارلىق بولىشىمىز، گېپىمىزدە چىڭ تۇرىشىمىز كېرەك. بالا يىغلاپ، ئاچچىقلاپ ئىچىنى بوشتىۋالغاندىن كىيىن توختايدۇ. كېيىنچە بۇنداق قىلىشنىڭ ئۈنۈم بەرمەيدىغانلىقىنى بىلىپ، يامان ئىشنى قىلىشتىن توختايدۇ.

تۇيغۇدا بالىلار بىلەن ئوخشاش بولۇش ئىنتايىن مۇھىم. بىز بالىنى چۈشۈرمەسلىكىمىز، كەمسىتمەسلىكىمىز كېرەك، بەلكى ئۇلارنى ھۆرمەتلىشىمىز كېرەك. بۇنداق بولغاندا، بالا كىيىن پۈتۈن سىرلىرىنى سىز بىلەن ئورتاقلىشىدىغان بولىدۇ. يەنى ئاپام منى ئەيىبلەيدۇ، منى چۈشىنىدۇ، مەن بىلەن سىرداش بولالايدۇ، دەپ ئويلايدۇ. بۇنداق بولغاندا، ئانا-بالا ئىككىڭلارنىڭ ئوتتۇرىسىدىكى باغ ناھايىتى تەبىئى ياخشى شەكىللىنىدۇ. ئەگەر بالىنى ئەخمەق قىلساق، ئۇنىڭغا ئاچچىقلانساق، بالا بىزدىن قورقىدىغان بولۇپ قالىدۇ. ئوتتۇرىدا تام شەكىللىنىپ قالغانلىقى ئۈچۈن، بالا ئاپام قۇبۇل قىلارمۇ، دېگەننى ئويلاپ، دېمەيدىغان بولۇپ

قالدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن، مەيلى ئاپا ياكى دادا بولسۇن، بالا بىلەن تۇيغۇدا ئوخشاش بولۇش-
بىخەتەر باغ ئورنىتىشتىكى يەنە بىر مۇھىم ھالقا.

ئۈچىنچى، ئاتا-ئانا بالغا تۈزۈم قويغۇچى، چەكلىگۈچى بولماستىن، بالغا يول
كۆرسەتكۈچى يىتەكچى بولۇشى كېرەك. ئائىلىدە بالغا ئىنتايىن كۆپ قائىدە-تۈزۈملەرنى
ئورنىتىمىز، لېكىن بالا قارىسا، ئاتا-ئانا بولغۇچى ئۆزى بۇ قائىدىلەرگە ئەمەل قىلمايۋاتقان.
مەسىلەن، دادىسى بالىسىغا چوڭلارغا پۇتىنى سوزۇپ ئولتۇرماسلىقىنى، كىرىلىپ ئولتۇرماسلىقىنى
ئۆگىتىدۇ، لېكىن ئۆزى پۇتلىرىنى سوزۇپ، ئۆز خاھىشى بىلەن ئولتۇرىدۇ. ئېسىمىزدە بولسۇنكى،
باللار سۆزلىرىمىزدىن بەكرەك، ئىش-ھەرىكەتلىرىمىزگە قارايدۇ ھەم ئۇنىڭدىن ئۆگىنىدۇ.

ئەمىلىيەتتە بىر بالىنىڭ دۇنياغا كېلىشى بىزنىڭ يېڭىدىن ئادەم بولۇشىمىز ئۈچۈن بىر
ياخشى پۇرسەت. بالام ماۋۇ يامان ئادىتىمنى ئۆگىنىپ قالمىسۇن، دەپ دىققەت قىلىمىز. ئەگەر
بۇنداق تۈزۈملەرنى تۈزۈپ، ئۆزىمىز رىئايە قىلمىساق، بالا بۇنىڭدىن ئادىللىق ھىس قىلمايدۇ،
غەزەپكە تولدۇ... شۇنىڭ بىلەن بۇ ئىشلار بالىنى ئائىلىدە بىخەتەر، خوشال ھىس قىلىشتىن
توسىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن قائىدە-تۈزۈملەر ئائىلىدىكى ھەممەيلەنگە ئورتاق بولۇشى كېرەك.
شۇنىڭ بىلەن بىرگە، بىز بالىمىزغا خاتالىقنى كۆرسىتىپ بەرگۈچى ھەم يىتەكچى بولۇشىمىز
كېرەك. بۇنىڭ نىمە پەرقى بار؟

ئىش ھەرىكەتلەردە ئەيىبلەش: كۆپلىگەن ئاتا-ئانىلار بالا خاتالىق ئۆتكۈزۈپ قالسا،
ئىش-ھەرىكەتتىكى خاتالىقنى كۆرسىتىپ بەرمەي، بالىنىڭ ئۆزىنى ئەيىبلەپ سالىدۇ. بۇ خىل
ئەيىبلەشلەر بالىنىڭ ئىش-ھەرىكەتتىكى ياخشىلاشقا قىلچىمۇ ياردەم بەرمەيدۇ. ئەسلى بىز بالام
ماۋۇ ئىشىڭىز بولدى، ما ئىشىڭىز بولمىدى، دەپ خاتا قىلغان جايلارنى كۆرسىتىپ بېرىشىمىز
ھەرگىزمۇ بالىنىڭ ۋىجدان، غۇرۇرىغا تېگىدىغان گەپ-سۆزلەرنى قىلماسلىقىمىز كېرەك.

مەن ئەڭ ئەنسىرەيدىغان نۇقتا: ناۋادا بالا خاتالىق ئۆتكۈزۈپ قالسا، بىزنىڭ
ئەيىپلەيدىغانىمىز ئۇنىڭ ئىش-ھەرىكەتتىكى بولماستىن، بەلكى ئۇنىڭ ئادىمىيلىكى، ئۇ ئادەمنىڭ
ئۆزى بولۇپ قېلىشىدۇر. مەسىلەن، بالا بىرەر ئىمتىھاندا تۆۋەن نۇمۇر ئېلىپ قالسا، بىز ئۇنىڭغا

ئىمتىھانغا ياخشى تەييارلىق قىلمىغانلىقى ئۈچۈن مۇشۇنداق تۆۋەن نۇمۇر ئېلىپ قالغانلىقىنى دىمەي بەلكى، سەن نېمانداق ھورۇن، سەن نېمانداق دۆت دەپ ئەيىبلەپ قويمىز. شۇڭا بىز بالىمىزنىڭ قىلغان خاتالىقلىرىنى كۆرسىتىپ ئۇنىڭغا يېتەكچىلىك قىلىشىمىز، ئۇنىڭ ئادىمىلىكىگە زەربە بەرمەسلىكىمىز كېرەك. ئۇندىن باشقا، بالىنىڭ ئېھتىياجىدىن ئېشىپ كەتكەن، بالىغا زۆرۈر بولمىغان ئىشلاردا، مەسىلەن بالا ئەخلەت يىمەكلىك يەيمەن، دەپ تۇرۇۋالسا، بىز ئۇلارنى كەسكىنلىك بىلەن رەت قىلىشىمىز، ناۋادا ئۇلار خاتالىقىنى تونۇپ ئالدىمىزغا كەلسە، بايام مېنى خاپا قىلدىڭىزغۇ، گەپ قىلمايمەن سىزگە، دىگەندەك گەپلەرنى قىلماسلىقىمىز كېرەك. بالىمىزنى قايتا قۇچىقىمىزغا ئېلىشىمىز كېرەك. مۇشۇنداق بولغاندا، بالا ئىچىدىكى نەرسىلەرنى بىزگە تۆكۈپ سۆزلەيدىغان بولىدۇ.

مۇشۇنداق قىلالغان ۋاقتىمىزدا، بالا بىرەر ئىش قىلىپ نەتىجە قازىنالمىغان ۋاقىتتا، ئانا مەن نەتىجە قازىنالمىدىم، دېيەلەيدىغان بولىدۇ. ھەر ۋاقىت ئۆزىنىڭ ئىچىدىكى نەرسىلەرنى سىزگە دېيەلەيدىغان بولىدۇ. شۇڭا بالىمىزغا بولغان سۆيگۈمىزنىڭ شەرتلىك ئىكەنلىكىنى، يەنى نەتىجە قازانسا ياخشى كۆرىدىغانلىقىمىز، خاتالىق ئۆتكۈزسە ياخشى كۆرمەيدىغانلىقىمىزنى ئىپادىلەسەك، بالا ئاتا-ئانىنىڭ سۆيگۈسىدىن ئايرىلىپ قېلىشتىن قورقىدىغان ئەھۋال يۈز بېرىدۇ.

بالىمىزغا بولغان سۆيگۈمىز شەرتلىك بولماستىن، ھەر ۋاقىت شەرتسىز بولىشى كېرەك. مەيلى بالىمىز ئىمتىھاندا ياخشى نۇمۇر ئالسۇن ياكى تۆۋەن نۇمۇر ئالسۇن، ئۇنى بىزنىڭ سۆيگۈمىزنىڭ شەرتى قىلىۋالماسلىقىمىز، ئۇنى ئۆزىمىزنىڭ بالىسى ئىكەنلىكى ئۈچۈن سۆيىدىغانلىقىمىزنى بىلدۈرۈشىمىز كېرەك.

نېمە ئۈچۈن ھەر قېتىم «بالا بىلەن باغ ئورنىتىش» دېمەي، «بىخەتەر باغ ئورنىتىش» دەيمىز؟

چۈنكى بەزىدە باغ ئورنىتىلىدۇ، لېكىن بالا ئاندىن ئايرىلىپ قېلىشتىن قورقىدىغان ئەھۋال كۆرۈلىدۇ. بۇنداق باغ بىخەتەرلىك تۇيغۇسى ئاساسدا ئورنىتىلغان باغ بولمايدۇ. بىخەتەر باغ ئورنىتىش ئۈچۈن ئانا بالىدا بىخەتەرلىك تۇيغۇسى شەكىللەندۈرۈشى كېرەك. ئاناتولىيە پىداگوگىسىنىڭ جېنى ھېسابلىنىدىغان ناھايىتى مۇھىم ھالقا- بالىنىڭ تۇغۇلۇشتىكى تىنچ بولغان روھىي ھالىتىنى ساقلاپ قېلىشتىن ئىبارەت. شۇ ھالەتنى ساقلاپ قېلىشقا ئانىلارنىڭ ياردەم بېرىشى ۋە كۈچ چىقىرىشى بالا بىلەن بىخەتەر باغ ئورنىتىشتا ناھايىتى مۇھىم رول ئوينايدۇ.

ئۇنداقتا بالىنىڭ تىنچ روھىي ھالىتىنى ساقلاپ قېلىشتا قانداق قىلىمىز؟

ھەر بىر بالا تۇغۇلغاندا روھىمىزنىڭ تىنچ بىر ھالىتى بولىدۇ، ئەگەر روھىمىزنىڭ بۇ تىنچ ھالىتى بۇزۇلۇپ كەتسە، ئاسان تىتىلدايدىغان، ئىچىمىز سىقىلىدىغان، چېچىلاڭغۇ، دىققىتىمىزنى يىغالمىدايدىغان، ئۆزىمىزنىڭ تىنچلىقىنى تاپالمىدايدىغان، بىر ئىشلارنى دىققەت بىلەن قىلالمايدىغان، شۇ ئىشقا ئەستايىدىل بېرىلمەيدىغان بولۇپ قالىمىز. يولباشچىمىز بىزنى ئالدىراڭغۇلۇقتىن توسقان، ئالدىراڭغۇلۇق شەيتاندىن دېگەن. لېكىن تىنچلىق، ئۆزىنى تۇتۇۋېلىش، ئالدىرماي، ئېغىر-بېسىق ھالىتىنى تۇتۇۋېلىش بولسا بۇ ياراتقۇچىمىزدىندۇر. ياراتقۇچىنى ياد ئېتىش بىلەن قەلبىرىمىز ئارام تاپىدۇ. قەلب ئارام تاپىدىغان ئاشۇنداق كەيپىياتنى بۇزماسلىقىمىز كېرەك. ئۆي ئىچىدە ئانا ئانىلارنىڭ گەپ - سۆز، ئىش - ھەرىكەتتىكى ئالدىراڭغۇلۇق بالىنىڭ تىنچ مۇھىتىنى بۇزىدۇ. شۇڭلاشقا سىز ئىش - ھەرىكەتتىكى ئاستىلىتنىڭ، تىنچ، ئالدىرماي قىلىشقا تىرىشىڭ.

مەسىلەن، بالىلىرىمىز بىلەن سىرتقا چىقماقچى بولۇپ بالىلارنى تېز ھەرىكەت قىلىشقا بۇيرۇش، ئۇلارنى «سىز نېمانداق مىس-مىس، تېز بولۇڭ، چاققانراق بولمامسىز...» دېگەندەك سۆزلەر بىلەن ئالدىرىتىشىمىز بالىلارنىڭ تىنچ ھالىتىنى بۇزىدۇ. تاماق يېگەندىمۇ تېز

يەۋېتىشنى جىددىيچىلىك ئىچىدە سۈيىلەپ ئالدىراتساق بالىلار تېخىمۇ جىددىيلىشىپ، روھىدىكى تىنچلىق بۇزۇلۇپ كېتىدۇ. بالىغا گەپ قىلغاندىمۇ بىردەمدە ئاچچىقلاپ، بىردەمدە خۇشال بولۇپ، ئۆزىمىزنىڭ تەڭپۇڭلىقىنى يوقاتساق بالىلارنىڭ روھى تىنچلىقىنى بۇزۇپ قويمىز. بالىلار خاتالىق ئۆتكۈزسە دەرھال ئاچچىقلىماي ئۆزىمىزنى بېسىۋېلىشىمىز كېرەك. سىز بالىڭىز بىلەن تەڭ ئېگىزلىكتە ئولتۇرۇپ، كۆزىگە قاراپ ياكى بالىنىڭ دولىسىنى تۇتۇپ تۇرۇپ ۋە ياكى بالىنى قۇچىقىڭىزغا ئېلىپ تۇرۇپ خاتالىقىنى تۈزىتىپ بەرگەندە، بالىلارغا بېسىم ئىشلەتمەي، بۇيرۇق قىلمىغان ھالەتتە ئۇلار بىلەن تەڭ ئولتۇرۇپ-قوپۇپ قىلغاندا بالىلارنىڭ قەلبى ئارام تاپىدۇ. بالىڭىزنىڭ بوي ئېگىزلىكىگە تەڭ باراۋەر ئولتۇرۇپ، ئۆزىڭىزنى تۇتۇۋالغان ھالدا بالىغا دانىمۇ-دانە، ئالدىرىماي خاتالىقىنى چۈشەندۈرۈڭ.

مەسىلەن، بالىلار تاماق يېگەن ۋاقىتتا ئۇلارنىڭ چېچىۋېتىشى نورمال ئىش، ھەرگىزمۇ “سىز تاماقنى ئىسراپ قىلدىڭىز، ئېلىڭ” دەپ ئۇلارنى قورقۇتماستىن، “مەيلى ھېچقىسى يوق، ئاۋال سىز تامىقىڭىزنى يەپ بولۇڭ ئاندىن چېچىۋەتكەن تامىقىڭىزنى يىغىشتۇرىمىز” دەپ ئۇلارغا سىلىق مۇئامىلە قىلىمىز، ھەرگىزمۇ قاندىكى سېلىۋالمايمىز. تۇيغۇدا ئەركىن، ھەرىكەتتە ئىنتىزامچان بولۇپ، ئاۋال ئۇلارغا تۇيغۇدا ئەركىنلىك بېرىمىز.

يەنە مەسىلەن، بالىڭىز پىچاقنى قولغا ئېلىۋالغاندا ھەرگىزمۇ جىددىيلىشىپ، تەڭ ۋارقىراپ ئۇلارنى ھودۇقتۇرماستىن، ئۆزىمىزنى بېسىۋېلىپ سالماقلىق بىلەن بالىغا پىچاق ئوينىسا قولىنى كېسىۋالدىغانلىقى (ئېھتىياتسىزلىقتىن)، ئۇنى قولغا ئېلىۋېلىشنىڭ ياخشى ئەمەسلىكىنى چۈشەندۈرىمىز. سىز قانچىكى جىددىيلىشىپ، بالىنى قورقۇتۇپ پىچاقنى جايىغا قويۇشقا ئۈندىگەندە بالىدا ئەكسىچە قارشىلىشىش تۇيغۇسى پەيدا بولۇپ، گېپىڭىزنى ئاڭلىماسلىقى ئېنىق.

سىزنىڭ بالىڭىزغا تۇتقان بىردەم جىددىيلىشىپ، بىردەم ئاچچىقلاپ، بىردەم خۇشال بولىدىغان تۇراقسىز كەيپىياتىڭىز، ئالدىراقسانلىقىڭىزمۇ بالىغا تەسىر كۆرسىتىدۇ . بالىمىزنى رىغبەتلەندۈرۈش، قەلبىدە بىر خىل تىنچ ھالىتىگە قايتۇرۇش ئۈچۈن ،بىز ئۆزىمىز تىنچ ۋە ئېغىر-بېسىق بولىشىمىز كېرەك .

مەزكۇر يازما ئەي بالام بلوگىغا تەۋە، ھەرقانداق سالون ۋە بلوگلارنىڭ كۆچۈرۈپ ئىشلەتكەندە ئەسلى مەنبەنى ئەسكەرتىشىنى ئۈمىد قىلىمىز.